

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 16.06.2020 r Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi po rozpoznaniu sprawy z wniosku I. M. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. o odsetki na skutek odwołania I. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 7 listopada 2019r. nr (...):

I. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał I. M. prawo do odsetek ustawowych od należnego jej świadczenia rehabilitacyjnego:

1. za okres od 5 czerwca 2014r. do 30 czerwca 2014r. - od dnia 1 sierpnia 2014r. do dnia 14 listopada 2019r.,
2. za okres od 1 lipca 2014r. do 31 lipca 2014r. - od dnia 2 września 2014r. do dnia 14 listopada 2019r.,
3. za okres od 1 sierpnia 2014r. do 31 sierpnia 2014r. - od dnia 1 października 2014r. do dnia 14 listopada 2019r.,
4. za okres od 1 września 2014r. do 2 września 2014r. - od dnia 3 października 2014r. do dnia 14 listopada 2019r;

II. oddalił odwołanie w pozostałym zakresie.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł o następujące ustalenia faktyczne:

W dniu 21 maja 2014 roku wnioskodawczynie złożyła wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o ustalenie prawa do świadczenia rehabilitacyjnego. 60 –dniowy termin na ustalenie prawa/wydanie decyzji rozpoczął się 22 maja 2014 roku i upływał w dniu 21 lipca 2014 roku

Decyzją z dnia 6 czerwca 2014 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. stwierdził, iż wnioskodawczynie, jako pracownik u płatnika składek D. R. nie podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 5 listopada 2013 roku do dnia 31 stycznia 2014 roku. Organ rentowy wskazywał, iż w jego ocenie umowa o pracę pomiędzy I. M. a D. R. została zawarta dla pozorów w rozumieniu art. 83 § 1 Kodeksu cywilnego w związku z art. 300 Kodeksu pracy, jedynie dla celu uzyskania świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a nie faktycznego jej wykonywania, a strony w toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego nie przedstawiły żadnych dowodów, które świadczyłyby o faktycznym wykonywaniu pracy przez I. M. od 5 listopada 2013 roku na rzecz płatnika składek D. R.. Zdaniem organu rentowego, ustalone okoliczności wskazywały, że dokonanie zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych od dnia 5 listopada 2013 roku nie miało związku z faktycznym wykonywaniem pracy przez I. M..

W dniu 7 lipca 2014 roku wnioskodawczynie złożyła odwołanie od powyższej decyzji do Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie, VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

W odpowiedzi na odwołanie złożonej w dniu 5 sierpnia 2014 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania. Organ rentowy w uzasadnieniu powoływał się na argumenty, jak w zaskarżonej decyzji z dnia 6 czerwca 2014 roku.

Wyrokiem z dnia 26 marca 2015 roku Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie, VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu odwołania I. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. z dnia 6 czerwca 2014 roku nr (...) oddalił odwołanie.

W ocenie Sądu Okręgowego, odwołująca się nie wykazała, iż świadczyła pracę u zainteresowanego, oraz że zakres jej obowiązków u zainteresowanego, posiadane kwalifikacje oraz doświadczenie w pełni odpowiadały zgłoszonej przez płatnika (po ośmiu dniach od zdarzenia, któremu uległa odwołująca) podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie

społeczne w wysokości 2.800,00 zł. Analiza okoliczności doprowadziła do wniosku, iż umowa o pracę między stronami była pozorna, a Sąd w całości podzielił stanowisko organu rentowego, według którego umowa zawarta przez zainteresowanego z ubezpieczoną, miała na celu uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego. W ocenie Sądu, zawarcie umowy nastąpiło z naruszeniem zasad współzycia społecznego polegającym na świadomym uzyskiwaniu nieuzasadnionych korzyści z ubezpieczeń społecznych kosztem innych pracowników.

W dniu 28 maja 2015 roku I. M. złożyła apelację od wyroku z dnia 26 marca 2015 roku zaskarżając go w całości.

Wyrokiem z dnia 25 stycznia 2017 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu apelacji uchylił zaskarżony wyrok z dnia 26 marca 2015 roku i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu Warszawa – Praga w Warszawie, VII Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wskazał, iż zaskarżony wyrok nie poddawał się kontroli instancyjnej, bowiem uzasadnienie orzeczenia w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych i oceny prawnej nie pozostawało w związku z meritem zaskarżonej decyzji, a sprzeczności były tak znaczne, że uniemożliwiały dokonanie oceny toku argumentacji, która doprowadziła do wydania zaskarżonego orzeczenia. Należało uznać, iż nie została rozpoznana istota sprawy.

Wyrokiem z dnia 14 czerwca 2019 roku Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie, VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na skutek odwołania I. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. z dnia 6 czerwca 2014 roku, znak (...) zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż stwierdził, że I. M., jako pracownik płatnika składek D. R., podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od dnia 5 listopada 2013 roku do dnia 31 stycznia 2014 roku.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy podnosił, iż w jego ocenie okoliczności sprawy wykazywały, iż odwołująca się faktycznie podjęła pracę w ramach zawartej z zainteresowanym umowy, z jej celem było realizowanie powierzonych jej obowiązków za wynagrodzeniem, na zasadach typowych dla stosunku pracy. Charakter czynności wykonywanych przez odwołującą się mógł być kwalifikowany, jako świadczenie pracy w rozumieniu art. 22 § 1 k.p., a w dniu 5 listopada 2013 roku strony zawarły ważną i skuteczną umowę o pracę, a następnie przystąpiły do jej realizacji na zasadach określonych w jej postanowieniach, co jednak zostało przerwane wydarzeniem, jakie miało miejsce w dniu 10 listopada 2013 roku. Według Sądu Okręgowego organ rentowy nie przedstawił przekonujących argumentów przemawiających za przyjęciem, że podpisana przez strony umowa o pracę została zawarta dla pozorów jedynie w celu uzyskania przez odwołującą prawa do świadczeń pieniężnych finansowanych z ubezpieczenia chorobowego.

Wyrok z dnia 14 czerwca 2019 roku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie uprawomocnił się.

Pismem procesowym złożonym w dniu 21 stycznia 2020 roku organ rentowy przedstawił wyliczenie hipotetycznie należnych wnioskodawczyni odsetek, które mogłyby się należeć I. M., gdyby świadczenie rehabilitacyjne za okres od dnia 5 czerwca 2014 roku do dnia 2 września 2014 roku zostało wypłacone niezwłocznie w 2014 roku.

Ze strony Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wpłynęła prośba jedynie o przedstawienie dokumentów potwierdzających zatrudnienie i stawianie się w pracy, co wnioskodawczyni uczyniła. Wnioskodawczyni otrzymała świadczenie rehabilitacyjne za sporny okres bez odsetek.

Powyższy stan faktyczny, który nie był sporny między stronami Sąd ustalił na podstawie dokumentów zawartych w aktach sprawy oraz aktach organu rentowego, jak również na podstawie zeznań wnioskodawczyni.

Sąd Rejonowy zważył, że odwołanie zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części i skutkowało zmianą zaskarżonej decyzji, w pozostałym, nieznacznym zakresie, podlegało oddaleniu jako bezzasadne.

Przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie była zasadność decyzji ZUS przyznającej odwołującej się prawo do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od dnia 5 czerwca 2014 roku do dnia 2 września 2014 roku w wysokości 90% podstawy wymiaru bez uwzględnienia odsetek od niewypłaconych w terminie należności.

Nie budzi wątpliwości, zdaniem Sądu Rejonowego, że zobowiązania pieniężne na rzecz osób uprawnionych powinny być wykonywane w stosunkach ubezpieczenia społecznego zgodnie z zasadą terminowego spełniania świadczeń. Sankcją nieprzyznania w terminie lub niewypłacenia w terminie świadczenia jest obowiązek zapłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości ustawowej, określonej przepisami prawa cywilnego. Zgodnie bowiem z art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2019 roku, poz. 300, z późn. zm.), jeżeli Zakład Ubezpieczeń Społecznych - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

W ocenie Sądu Rejonowego podkreślenia wymaga okoliczność, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest obowiązany do zapłaty odsetek za opóźnienie (w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia) będącego następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności. Oznacza to, że odsetki należą się według prawa ubezpieczeń społecznych w istocie za zwłokę, przez którą rozumie się w prawie cywilnym opóźnienie w wykonaniu zobowiązania wskutek okoliczności, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność. Prawo ubezpieczeń społecznych nie przewiduje bowiem rozróżnienia terminologicznego między opóźnieniem „zwykłym” a „zwłoką”, ograniczając się do ustanowienia obowiązku zapłaty odsetek za opóźnienie w ustalaniu prawa do świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego lub w wypłacaniu świadczeń, za które organ ponosi odpowiedzialność (a contrario z art. 85 ust 1 zdanie 2 powołanej ustawy).

W stosunkach ubezpieczeniowych nie może być więc stosowana zasada wynikająca z art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którą, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Sąd Rejonowy podziela tym samym pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 23 marca 1999 roku sygn. II UKN 544/98 (opubl. OSNAP 2000/11/434) zgodnie, z którym przepisy kodeksu cywilnego ani wprost ani odpowiednio nie mają zastosowania do stosunków prawa ubezpieczenia społecznego. Prawo ubezpieczenia społecznego jest samodzielną dyscypliną prawa z właściwą sobie, publicznoprawną metodą regulacji stosunków prawnych składających się na jego przedmiot. Jest prawem ścisłym, a stosunki prawne kształtowane są nie wolą jego podmiotów (np. niedopuszczalność ugody), lecz ustawą (przymus ubezpieczenia, zamknięty katalog ryzyk i świadczeń, jednolitość statusu ubezpieczonych). Nadto, w prawie ubezpieczenia społecznego nie ma generalnego odesłania w sprawach jego przepisami nieunormowanych do przepisów Kodeksu cywilnego. Odsetki od opóźnionego świadczenia są uregulowane w przepisach prawnych z ubezpieczeń społecznych wyczerpująco - nie stosuje się więc przepisów prawa cywilnego w zakresie tymi przepisami unormowanymi. Należy także podkreślić, iż charakter akcesoryjny świadczenia z tytułu odsetek nie pozwala na oderwanie go od świadczenia głównego. Tak więc należność ta nie jest należnością cywilno-prawną, gdyż w tym przypadku nie przysługuje na podstawie art. 481 k.c., a tylko na mocy przepisów szczególnych w stosunku do Kodeksu cywilnego. Jedynie, co do wysokości odsetek, przepisy te odsyłają do przepisów prawa cywilnego.

Jeżeli chodzi o interpretację pojęcia „okoliczności, za które organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności” w orzecznictwie podnosi się, że określenie to jest bardziej zbliżone znaczeniowo do używanego w przepisach prawa określenia: "przyczyn niezależnych od organu", co oznacza, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest obowiązany do wypłaty odsetek nie tylko wtedy, gdy nie ponosi winy w opóźnieniu, lecz także wtedy, gdy opóźnienie w ustaleniu i wypłacie prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego jest skutkiem innych przyczyn niezależnych

od Zakładu. Przesłanki egzoneracji były przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. W judykaturze przyjmowano jej możliwość, gdy opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczeń było skutkiem przyczyn niezależnych od organu (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2004 r., II UK 485/03, OSNP 2005 nr 10, poz. 147 i z dnia 25 stycznia 2005 r., I UK 159/04, OSNP 2005 nr 19, poz. 308).

Sąd Najwyższy w wyroku z 25 stycznia 2005 r., I UK 159/04 (OSNP Nr 19/2005, poz. 308) przyjął, że wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, zwłaszcza gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia, oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy podniósł, że wówczas, gdy organ rentowy w chwili wydania zaskarżonej decyzji miał wszystkie potrzebne dane pozwalające na wydanie decyzji zgodnej z prawem, a po stronie ubezpieczonego nie występował obowiązek wykazania żadnych innych okoliczności uzasadniających jego wniosek, to dla obowiązku zapłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia, nie mogą mieć znaczenia okoliczności dotyczące przebiegu postępowania sądowego, zwłaszcza gdy w tym postępowaniu nie ustalono żadnych przesłanek wypłaty świadczenia, których wykazanie ciążyło na ubezpieczonym, a które nie były znane (nie mogły być znane) organowi rentowemu. Podobnie orzekł Sąd Najwyższy w wyroku z 14 września 2007 r., III UK 37/07 (OSNP Nr 21-22/2008, poz. 328).

W orzecznictwie utrwalony został przy tym pogląd, że zawarte w art. 85 ust. 1 określenie: „nie ustalił prawa do świadczenia” oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania (por. wyrok SN z 12.8.1998 r., II UKN 171/98, OSNP Nr 16/1999, poz. 521; z 9.3.2001 r., II UKN 402/00, OSNAPiUS Nr 20/2002, poz. 501), a zatem w tym ostatnim wypadku chodzi o sytuacje, w których organ rentowy odmawiając przyznania świadczenia, naruszył przepisy prawa materialnego określające przesłanki nabycia prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego, przy czym dla powstania obowiązku wypłaty odsetek konieczne jest stwierdzenie naruszenia prawa przez organ rentowy prawomocnym wyrokiem Sądu zmieniającym decyzję organu rentowego i przyznającym prawo do tego świadczenia (por. wyrok SN z 25.1.2005 r., I UK 159/04, OSNP Nr 19/2005, poz. 308; z 7.4.2010 r., I UK 345/09).

Powyzsze oznacza to, że jeżeli organ rentowy wydaje bezprawną decyzję o odmowie wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy możliwe było wydanie decyzji zgodnej z prawem, a w szczególności, gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia, to opóźnienie nie jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności w rozumieniu art. 85 ust. 1 zdanie drugie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Organ rentowy w przedmiotowej sprawie zajął stanowisko, iż brak jest podstaw do wypłaty odsetek od przyznanego świadczenia rehabilitacyjnego, gdyż przeprowadzone przez Sąd Okręgowy postępowanie oraz uzyskanie nowego materiału dowodowego, niedostępnego Oddziałowi ZUS stanowiło podstawę do ostatecznego rozstrzygnięcia kwestii podlegania wnioskodawczyni obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek D. R..

W ocenie Sądu stanowisko ZUS jest wadliwe o tyle, że w postępowaniu przed Sądem Okręgowym Warszawa – Praga w Warszawie zakończonym wyrokiem z dnia 14 czerwca 2019r. (który uprawomocnił się bez jego zaskarżenia przez ZUS, dla którego ten wyrok był niekorzystny) nie przeprowadzono żadnych dowodów, którymi ZUS nie dysponował lub których nie mógłby przeprowadzić.

Stosownie do art. 87 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych inspektor kontroli Zakładu ma prawo:

1) badać wszelkie księgi, dokumenty finansowo-księgowo i osobowe oraz inne nośniki informacji związane z zakresem kontroli;

1a) dokonywać oględzin i spisu składników majątku płatników składek zalegających z opłatą należności z tytułu składek;

- 2) zabezpieczać zebrane dowody;
- 3) żądać udzielania informacji przez płatnika składek i ubezpieczonego;
- 4) legitymować osoby w celu ustalenia ich tożsamości, jeśli jest to niezbędne dla potrzeb kontroli;
- 5) przesłuchiwać świadków;
- 6) przesłuchiwać płatnika składek i ubezpieczonego, jeżeli z powodu braku lub po wyczerpaniu innych środków dowodowych pozostały niewyjaśnione okoliczności mające znaczenie dla postępowania kontrolnego.

Argumentacja organu rentowego, iż Sąd Okręgowy wydał swoje rozstrzygnięcie na podstawie dowodów i osobowych źródeł dowodowych niedostępnych organowi rentowemu nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż nie było przeszkód ku temu organ rentowy zażądał w toku prowadzonego przez siebie postępowania dodatkowej dokumentacji, a nawet sam przesłuchiwał świadków. Powinien tak uczynić, by jego postępowanie było dostatecznie wnikliwe.

Należy mieć na względzie, zdaniem Sądu I instancji, iż organ rentowy w terminie nie ustalił dla ubezpieczonej prawa do świadczenia rehabilitacyjnego, mimo iż, jak wskazywała I. M. w odwołaniu i swoich zeznaniach – złożyła taką samą dokumentację potwierdzającą zatrudnienie u płatnika składek (umowa o pracę, świadectwo pracy) zarówno w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych dla celów postępowania wyjaśniającego, jak i w Sądzie Okręgowym. Pozwany natomiast przyznał prawo do wyżej wymienionego świadczenia dopiero po uprawomocnieniu się wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie z dnia 14 czerwca 2019 roku. Zgodnie z poczynionymi rozważaniami prawnymi, Sąd uznał, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w tym stanie faktycznym, obowiązany jest do zapłaty odsetek ponosząc odpowiedzialność na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z nieustaleniem w terminie prawa do świadczeń i niewypłaceniem wymaganych należności.

Wydając wyrok w przedmiotowej sprawie Sąd oparł się na wyliczeniach hipotetycznie należnych I. M. odsetek, które zostało przedłożone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych i stąd Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 7 listopada 2019 roku w ten sposób, iż przyznał wnioskodawczyni prawo do odsetek ustawowych od należnego jej świadczenia rehabilitacyjnego o czym orzeczono jak w punkcie I. sentencji wyroku.

Na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd oddalił odwołanie wnioskodawczyni I. M. w pozostałym, nieznacznym zakresie uznając, iż jej wyliczenia odnośnie wysokości należności odsetkowych były obarczone błędem, o czym orzeczono w punkcie II. sentencji wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wniósł organ rentowy, zaskarżając go w części- co do punktu I, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 85 § 1 ustawy z dnia 13.10.1998 r o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez przyznanie ubezpieczonej prawa do odsetek za zwłokę w wypłacie świadczenia rehabilitacyjnego, mimo, iż organ rentowy przyznał i wypłacił ubezpieczonej świadczenie rehabilitacyjne w terminie przewidzianym w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczenia rehabilitacyjnego mimo braku odpowiedzialności za brak wypłaty świadczenia rehabilitacyjnego w terminach wynikających z przepisów kpa, biorąc pod uwagę, że w dacie wydania decyzji organ miał podstawy do kwestionowania rzeczywistego charakteru ubezpieczenia odwołującej się z tytułu umowy o pracę.

Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

Ubezpieczona wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów procesu za II instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd rozpoznał sprawę na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 374 kpc.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego jest prawidłowy i znajduje oparcie zarówno w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, jak i obowiązujących przepisach prawa.

Sąd Okręgowy w pełni aprobuje ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i przyjmuje je za własne, podziela również wywody prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, nie znajdując żadnych podstaw do jego zmiany bądź uchylenia.

Należy tylko przypomnieć, za Sądem Rejonowym, że stosownie do dyspozycji zawartej przez ustawodawcę w treści normy prawnej wyrażonej w przepisie art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 266 t.j.), jeżeli Zakład Ubezpieczeń Społecznych - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Przepis § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 roku w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 1999 roku, nr 12, poz. 104), wydane na podstawie art. 85 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, stanowi, że odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń - do dnia wypłaty świadczeń. Zaś okres opóźnienia w ustaleniu prawa do świadczeń i ich wypłacie, dla których przepisy określające zasady ich przyznawania i wypłacania przewidują termin na wydanie decyzji, liczy się od dnia następującego po upływie terminu na wydanie decyzji.

Z utrwalonego orzecznictwa sądowego (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 7 kwietnia 2010 r. I UK 345/2009, LexPolonica nr 2578200 i z dnia 15 października 2010 r. III UK 20/2010, LexPolonica nr 3028490) w zakresie wykładani przepisu art. 85 ust. 1 ustawy o sus jednoznacznie wynika, że odpowiedzialność organów rentowych istnieje nie tylko wtedy, gdy opóźnienie w przyznaniu lub w wypłacie świadczenia nastąpiło z winy tego organu ale także wtedy, gdy takie opóźnienie jest skutkiem innych przyczyn od tego organu niezależnych.

W orzecznictwie sądowym można odnaleźć wiele przykładów nieprawidłowego działania organu rentowego, za które organ ten „ponosi odpowiedzialność” i - w razie opóźnienia z tego powodu ustalenia prawa do świadczenia lub jego wypłaty - zobligowany jest do wypłaty należnych odsetek. Są to w szczególności wypadki bezpodstawnego pozostawienia bez rozpoznania wniosku strony o przyznanie prawa do świadczenia oraz nieprawidłowe orzeczenie w sprawie niezdolności do pracy do celów rentowych wydane przez Lekarza Orzecznika ZUS lub Komisję Lekarską ZUS (por. wyrok SN z 12 sierpnia 1998 r., sygn. akt II UKN 171/98, OSNAP nr 16/1999, poz. 521).

Zgodnie z tezą wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005 roku (sygn.akt.I UK 159/2004 opubl. OSNP 2005/19/308) wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, w szczególności, gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia, oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa. Podobnie w wyroku z dnia 7 października 2004 r., II UK 485/03 (OSNP 2005 nr 10, poz. 147) Sąd Najwyższy stwierdził, że do przewidzianego w art. 85 ust. 1 zdanie drugie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych wyłączenia obowiązku wypłaty odsetek nie jest wystarczające wykazanie, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie ponosi winy w powstaniu opóźnienia.

W celu ustalenia, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie spowodowane błędem w ustaleniach faktycznych, konieczne jest wykazanie, że w przepisany terminie ZUS nie dysponował materiałem umożliwiającym przyznanie świadczenia. W takiej sytuacji istotna jest jednak konieczność uwzględnienia tego, czy organ rentowy w ramach swoich kompetencji i nałożonych obowiązków poczynił wszystkie możliwe ustalenia faktyczne i wyjaśnił wszystkie okoliczności konieczne do wydania decyzji. Jeżeli bowiem zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym będzie uzasadniona ustaleniami co do takich okoliczności, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu, to nie będzie podstaw do uznania, iż opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2009 r., I UK 345/08, OSNP 2010, nr 23-24, poz. 293).

Brak orzeczenia organu odwoławczego o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, o którym mowa w art. 118 ust. 1a u.e.r.f.u.s. nie pozbawia ubezpieczonego prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia./tak SA w Łodzi w wyroku z dnia 10 października 2014 r, III AUa 40/14,LEX nr 1537443, wyrok SA w Szczecinie z dnia 26 marca 2015 r, (...), Lex nr 1771169/.

Pogląd, że prawo do odsetek powstaje po uprawomocnieniu się wyroku ustalającego prawo do należności głównej, a wyrok traktowany jest jako ostatnia z okoliczności koniecznych do ustalenia prawa utrwalił się w judykaturze Sądu Najwyższego na gruncie art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.; por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 11 października 1991 r., II PZP 1/91, OSP 1992 nr 11-12, poz. 256 z glosą A. Szpunara). Zgodnie z tym przepisem, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie ustalenia prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. Związany jest 30-dniowym terminem od daty dokonania tego ustalenia lub od daty końcowej wyznaczonego przez organ rentowy dodatkowego terminu do przedstawienia niezbędnych dowodów lub od daty przedstawienia tych dowodów. Od dnia 1 lipca 2004 r., w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również z mocy prawa dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego (ust. 1a dodany do art. 118 ustawą zmieniającą z dnia 20 kwietnia 2004 r., Dz.U. Nr 121, poz. 1264).

Przepisy te nie mogą być uwzględnione w zakresie świadczeń wypłacanych na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa ustawa nie zawiera podobnej regulacji ani nie odsyła w omawianym zakresie do postanowień ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W tym przedmiocie uregulowanie znajduje się w art. 64 powołanej ostatnio ustawy.

A zatem należy wskazać, iż w sprawie nie może być zastosowany per analogiam przepis art. 118 ust 1 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie bowiem z art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w sprawach uregulowanych ustawą stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, chyba że ustawa stanowi inaczej. Stosownie do brzmienia art. 35. § 1 kpa organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki. Niezwłocznie powinny być załatwiane sprawy, które mogą być rozpatrzone w oparciu o dowody przedstawione przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania lub w oparciu o fakty i dowody powszechnie znane albo znane z urzędu organowi, przed którym toczy się postępowanie, bądź możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza ten organ (§ 2)

Zgodnie zaś z § 3 załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, zaś w postępowaniu odwoławczym - w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, że w toku postępowania przed Sądem Okręgowym Warszawa – Praga w Warszawie zakończonym wyrokiem z dnia 14 czerwca 2019r. nie przeprowadzono żadnych

dowodów, którymi ZUS nie dysponował lub których nie mógłby przeprowadzić, między innymi w zakresie dowodu z dokumentów czy zeznań świadków.

Jak słusznie podniósł Sąd Rejonowy, stosownie do art. 87 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych inspektor kontroli Zakładu ma prawo:

- 1) badać wszelkie księgi, dokumenty finansowo-księgowe i osobowe oraz inne nośniki informacji związane z zakresem kontroli;
- 1a) dokonywać oględzin i spisu składników majątku płatników składek zalegających z opłatą należności z tytułu składek;
- 2) zabezpieczać zebrane dowody;
- 3) żądać udzielania informacji przez płatnika składek i ubezpieczonego;
- 4) legitymować osoby w celu ustalenia ich tożsamości, jeśli jest to niezbędne dla potrzeb kontroli;
- 5) przesłuchiwać świadków;
- 6) przesłuchiwać płatnika składek i ubezpieczonego, jeżeli z powodu braku lub po wyczerpaniu innych środków dowodowych pozostały niewyjaśnione okoliczności mające znaczenie dla postępowania kontrolnego.

Zatem w przypadku wątpliwości organu rentowego co do rzeczywistego charakteru stosunku pracy ubezpieczonej, nie było przeszkód ku temu (organ na żadne się nie powołuje), aby organ rentowy zażądał w toku prowadzonego przez siebie postępowania dodatkowej dokumentacji, a nawet sam przesłuchał świadków. Winien więc poczynić możliwe ustalenia faktyczne i wyjaśnić wszystkie okoliczności konieczne do wydania decyzji, czego zaniechał, a tym samym ponosi odpowiedzialność za niewydanie w terminie decyzji określającej prawo ubezpieczonej do świadczenia z ubezpieczenia chorobowego, jak prawidłowo przyjął Sąd I instancji.

Zatem w ocenie Sądu Okręgowego, nie doszło do naruszenia art. 85 § 1 ustawy systemowej, a tym samym wyrok Sądu Rejonowego jest prawidłowy, a co z tym związane apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 kpc.

Przewodnicząca: Sędziowie: